

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Selvitys ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä Folkhälsanin toimesta

Sivistyslautakunta 25.11.2025 § 51

Valtuustoaloitteessa allekirjoittaneet valtuutetut esittävät, että Vihti käynnistää vuoden 2025 aikana selvityksen ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisvastuun siirtämisestä Folkhälsanille. Selvityksessä he pyytävät arvioimaan 1. Mitä siirto käytännössä tarkoittaisi, 2. Mitä hyötyjä tai haasteita se toisi kunnalle ja 3. Miten palvelun laatu, saavutettavuus ja jatkuvuus turvattaisiin. Selvityksen tulokset tulee saattaa valtuuston käsiteltäväksi vuoden 2025 loppuun mennessä.

Vihdin kunnassa on menossa selvitys sivistyspalveluiden kehittämisestä huomioiden toimintaympäristön muutokset. Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestäminen on osa tätä selvitystyötä, joka on kilpailutettu FCG Finnish Consulting Group Oy:n tehtäväksi. Eero Laesterä ja Raila Oksanen ovat valmistelleet kehittämistä tukevaa selvitystyötä. Kunnanhallitus on nimennyt sivistyslautakunnan selvitystyötä ohjaavaksi ja tukevaksi toimielimeksi (kh. 18082025 § 199). Selvitystyön pohjaksi on toimitettu varhaiskasvatuksen, opetuksen sekä tilahallinnon toimesta tarvittavia taustatietoja. Selvitystyötä on käsitelty sivistyslautakunnassa 2.9.2025 § 33 ja 21.10.2025 § 40 sekä 25.11.2025 §. Käsittelyjen yhteydessä on tuotu esiin ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen tarpeen arviointi tulevaisuudessa.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatuksen osalta FCG:n toimintaympäristöselvityksessä tuodaan esille, että Daghemmet Aleksandran sijaitseminen elinkaarimallilla toteutetussa rakennuksessa (Etelä-Nummolan koulukeskus) hankaloittaa nykyisestä poikkeavien tuotantotapojen toteuttamista. Ratkaisuna FCG:n selvityksessä esitetään, että avoin varhaiskasvatus siirretään Annantieltä Etelä-Nummolan koulukeskukseen ja vapautuvat Annantien tilat osoitetaan ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen käyttöön. Ratkaisu mahdollistaa nykyistä järjestelyä joustavammin mahdollisen ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen tuotantotavan muuttamisen.

1. Mitä ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestäminen yksityisen palveluntuottajan toimesta käytännössä tarkoittaa

Valtuustoaloitteessa pyydetään selvitystä, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestäisi Folkhälsan. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, vaan Vihdin kunnan on kilpailutettava ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen siirtäminen yksityiselle palveluntuottajalle. Järjestämistavaksi tulisi ostopalvelu, jonka puitteissa palveluntuottajalta ostetaan kulloinkin tarvittava määrä varhaiskasvatuspaikkoja. Ostopalvelusopimukset tehdään yleensä 2-3 vuodeksi kerrallaan ja tämän lisäksi sovitaan optioajasta.

Vihdin varhaiskasvatus on päättänyt järjestää yhdessä hankinta-asiantuntijan kanssa markkinakartoituksen liittyen ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä yksityisen palveluntuottajan toimesta. Tämä markkinakartoitus ei vielä sido Vihdin kuntaa toiminnan järjestämisen muuttamiseen, mutta tällä tavalla saamme lisää tietoa mahdollisuuksista järjestää toiminta ostopalveluna. Markkinakartoitus tehdään vuoden 2025 lopussa tai alkuvuodesta 2026.

Valtuustoaloitteen pohjaksi on haluttu kuulla Daghemmet Aleksandran työntekijöiden ajatuksia mahdollisesta ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä yksityisen palveluntuottajan toimesta. Työntekijät kutsuttiin kuulemistilaisuuteen 28.10. ja keskustelu heidän kanssaan järjestettiin 4.11. Työntekijöiden pyynnöstä heitä jokaista kuultiin henkilökohtaisesti. Henkilöstön kuulemisessa nousi esille, että nykyiset Daghemmet Aleksandran tilat ovat periaatteessa hyvät, mutta käytännön järjestelyt (siirtymät, hissi, läpikulkutilat) kuormittavat henkilöstön arkea. Esihenkilön tuki koetaan pääosin hyväksi, mutta perehdytyksessä on parantamisen varaa. Koulun läheisyys hyödyttää eskareita, mutta nuoremmat ikäluokat eivät tästä tällä hetkellä hyödy millään tavalla. Siirrosta ja yksityistämisestä henkilöstöllä herää epävarmuutta ja huolta työn jatkuvuudesta.

2. Mitä hyötyjä tai haasteita ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestäminen yksityisen palveluntuottajan toimesta tuo kunnalle

Kelpoisen ruotsinkielisen henkilöstön löytäminen on ollut todella hankalaa ja tämä haastava tilanne siirtyisi yksityisen palveluntuottajan vastuulle. Vihdin kunta säilyy kuitenkin jatkossakin valvovana viranomaisena, joten asia ei kokonaisuudessaan siirry pois kunnalta.

Yksityinen palveluntuottaja pystyy markkinoimaan ja tarjoamaan palvelujaan yli kuntarajojen ja näin houkuttelemaan palvelujen piiriin myös Vihdin kunnan ulkopuolella asuvia ruotsinkielisiä perheitä.

Yksityisen palveluntuottajan järjestäessä päiväkotitoimintaa ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus eivät enää jatkossa sijaitse samassa rakennuksessa ruotsinkielisen koulun kanssa, joten esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyölle täytyy luoda uudenlaiset rakenteet, koska se ei voi tapahtua enää päivittäisessä arjessa. Henkilöstö oli sitä mieltä, että ruotsinkielisen päiväkodin ja koulun ei tarvitse sijaita samassa rakennuksessa.

3. Miten palvelun laatu, saavutettavuus ja jatkuvuus turvattaisiin yksityisen toimijan osalta

Palvelun laatua yksityinen varhaiskasvatuksen toimija on velvoitettu itse valvomaan, mutta myös Vihdin kunnan toimintasäännön mukaisesti varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö valvoo yksityistä varhaiskasvatusta Vihdissä.

Vihdin kunnan ruotsinkielisille perheille yksityisenä ostopalveluna järjestetty ruotsinkielinen varhaiskasvatus mahdollistuisi siten, että kaikilla olisi mahdollisuus hakea paikkaa kyseiseen yksikköön. Sopimus palveluntuottajan kanssa täytyisi tehdä siinä muodossa, että Vihdin kunnalla on oikeus ostaa paikkoja niin paljon kuin paikoille kulloinkin on tarvetta. Talousarvioteknisesti on varauduttava siihen, että syksyllä talousarviovaiheessa tiedossa olevat varatut paikat eivät välttämättä riitä seuraavan vuoden syksyllä ja joudutaan turvautumaan ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisen osalta lisätalousarvioon.

Yksityisen varhaiskasvatuksen toimijan on mahdollista markkinoida toimintaansa myös Vihdin kunnan ulkopuolella asuville perheille ja he voivat tarjota palvelujaan yli kuntarajojen, joka antaa toiminnan jatkuvuudelle paremmat mahdollisuudet. Lisäksi yksityinen palveluntarjoaja voi halutessaan kehittää palvelujaan tarjoamalla esimerkiksi kielikylpytoimintaa suomenkielisille perheille. Tämä voitaisiin mahdollistaa suomenkielisille perheille palvelusetelin kautta.

Valmistelija	Taina Vainio etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 0444675275
Esittelijä	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen
Ehdotus	1. Sivistyslautakunta merkitsee valtuustoaloitteen Selvitys ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä Folkhälsanin toimesta käsitellyksi 2. Sivistyslautakunta ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksityistämistä lähdetään valmistelemaan kevään 2026 aikana niin, että palvelu toteutetaan yksityisen palveluntuottajan toimesta 1.8.2026 alkaen.
Käsittely	Keskustelun kuluessa Katriina Rauanmaa teki Satu Malin kannattamana muutosehdotuksen seuraavasti: <i>Sivistyslautakunta päättää palauttaa asian jatkovalmisteluun. Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksiä tarkastellaan vasta palveluverkkoselvitysten valmistumisen jälkeen, jotta päätöksenteossa voidaan varmistaa palvelujen yhdenvertainen saatavuus ja kokonaiskuvan arviointi ennen jatkotoimia.</i> Lautakunta piti neuvottelutauon tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.55-19.10. Katriina Rauanmaa veti neuvottelutauon jälkeen muutosehdotuksensa pois, ja teki seuraavan muutosehdotuksen Anita Lehikoisen kannattamana: 1. Sivistyslautakunta merkitsee valtuustoaloitteen Selvitys ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä Folkhälsanin toimesta käsitellyksi 2. Sivistyslautakunta ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksityistämisestä tehdään markkinavuoropuhelu selvityksenä

onko yksityinen edes vaihtoehto palvelun järjestämiseen. Muilta osin järjestämisratkaisu tehdään osana palveluverkkosuunnitelmaa.

Puheenjohtaja Heidi Seppälä tiedusteli voidaanko muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi asian hyväksytyksi yksimielisesti.

Päätös

Sivistyslautakunta päätti:

1. Sivistyslautakunta merkitsi valtuustoaloitteen Selvitys ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä Folkhälsanin toimesta käsitellyksi
2. Sivistyslautakunta ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksityistämisestä tehdään markkinavuoropuhelu selvityksenä onko yksityinen edes vaihtoehto palvelun järjestämiseen. Muilta osin järjestämisratkaisu tehdään osana palveluverkkosuunnitelmaa.

Kunnanhallitus 19.01.2026
304/12.07.00/2025

Valmistelija

Taina Vainio etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 4675275

Esittelijä

Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että

1. ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksityistämistä sekä palvelun järjestämistä arvioidaan muiden varhaiskasvatuspalveluiden tavoin osana palveluverkkosuunnitelmaa.
2. aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Tiedoksi